

Til Regering og Rigsdag.

De vanskelige Affætningsforhold og lave Priser paa Produkter, som i de senere Aar have virket i høj Grad trykkende paa Landbruget, have medført en anden Fare, som er saa meget større, som den ogsaa truer og lammer den Del af Landbruget, der ellers vilde formaa at holde Stand over for de førstnævnte Vanskeligheder, og denne Fare bestaar deri, at den Tillid, der i tidligere Aar er vist Landbruget fra Kapitalens Side, og under Hensyn til hvilken der er anbragt meget betydelige Summer i Landbruget, dels ved Køb, dels ved Prioritetslaan og dels i Form af personlig Kredit til Landbrugeren, er flaaet om til en Mistillid, hvorved Landbruget berøves en væsentlig Del af de Penge-midler, som det ikke kan undvære, og som det under de forhaandenværende Forhold er udelukket fra selv at kunne forskaffe sig andetsteds. Den Landmand, som nu er saa uheldig at faa et Prioritetslaan opsigt og ikke har velhavende Frænder og Venner, der ville støtte ham, staaer hjælpeløs, selv om hans Gjendom er fuldstændig i Stand til at forrente Beløbet og mere til, og den Landmand, som faar sin Driftskapital bestaaende og paa Grund af den tilstedeværende Mangel paa Købelyst er ude af Stand til at ordne sine Forhold ved Salg underhaanden, tvinges ind paa en Driftsmaade, hvorved Gjendommen udsættes for i Løbet af nogle Aar at blive saaledes forjæmt og udpint, at der senere behøves lang Tid og store Bekostninger til at restituere Jordens og Besætningens forringede Ybeevne.

Endnu ere vi kun ved Begyndelsen af dette Onde, endnu har det ikke faaet Tid til at brede sig og flaa dybere Rodde, og endnu ere de gode og veldrevne Gjendomme blevne nogenlunde uberørte deraf; men for hvert Aar, der gaar hen, og for hver Tvangsauktion, der bliver afholdt, vil det vokse et Stykke, bestandig hurtigere og bestandig paa en mere ondartet Maade; ingen Landmand, der arbejder med fremmede Penge som sekundært Prioritetslaan eller som Driftslaan, kan føle sig sikker, hvor forsigtigt han end arbejder og har sat Tæring efter Aaring, og om det end i første Række vil ramme Landbrugerne personligt, er det dog uundgaeligt, at det lige saa sikkert kommer til at ramme Landet og dets Velstand i det hele, fordi en Hovedproduktionskilde lammes, oven i Købet paa en Tid, hvor hele Samfundets Kamp for Tilværelsen kræver alle Kræfters Virksomhed.

Denne Fare, som truer Landbruget fra Kapitalens Side, er fremkommen derved, at den allerstørste Del af Landbrugets sekundære Prioritetslaan og af den personlige Kredit, hvormed det arbejder, er ydet det af Privatpersoner, der enten ganske mangle Evnen til og Forudsætningerne for at kunne overse Forholdene og de videre Følger af deres egne Dispositioner og derfor blindt lade sig lede af Stemningens Slagord, som for Tiden er blevet „fæt ikke Penge i Landbruget“, eller, fordi de staa isolerede og uden fælles Ledelse og Sammenhold, ræsonnere derhen, at den enkelte ikke formaar at forandre Forholdene og lede Udviklingen ind i andre Baner, og at man derfor bør lade Hensynet til den egne personlige og nærmeste Interesse være bestemmende for sine Dispositioner, selv om man derved kommer til at skade andre og bidrage til at paagøre Samfundet i det hele væsentlige Tab. At paalægge de private Kapitalister en Forpligtelse til at tilsejtte de Hensyn, som de mene at skyldes deres egne Interesser, lader sig selvfølgelig ikke gøre, og der maa derfor findes en anden Maade, paa hvilken de Kapitaler, som Landbruget hidtil har benyttet og ikke kan undvære, men som nu undrages det, kunne føres tilbage dertil.

Ser man hen til den Maade, hvorpaa den disponible private Kapital, som hidtil har været absorberet af Landbruget, og som under normale Forhold vilde have tilflydt dette, nu under de forhaandenværende Forhold anbringes, saa vil man finde, at denne Kapital — forsaavidt den ikke søger at finde Anbringelse uden for Landet — slaas om at opnaa Anbringelse i kjøbenhavnske eller frederiksbergske Gjendomme, selv om der med Føje kan gøres Indvendinger med Hensyn til den virkelige Sikkerhed, eller anvendes til Indkøb til høje Priser af saadanne Børsapirer, som for Tiden endnu nyde almindelig Tillid, eller hengemmes til fremtidig Benyttelse under bedre Forhold ved midlertidig Indsættelse i en Sparekasse, en Bank eller andet Pengeinstitut, hvor der ikke er Trang til Kapitalen, og denne derfor kun ligger og slyder op og gør Skade. Betegnende for Situationen er Overtøymynderiets Vægring ved at modtage kontante Summer over 1,000 Kroner.